

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/62/2024
Identifikačné číslo spisu:	7621203272
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7621203272.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a členov senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a JUDr. Eriky Zajacovej, v spore žalobcov: 1/ W. Č., nar. XX. X. XXXX a 2/ V. Č., nar. X. X. XXXX, obaja bytom B. N. M., B. XXXX/XX, obaja zast. Advokátska kancelária Zátorský s.r.o., Spišská Nová Ves, Štefánikovo nám. č. 5, proti žalovaným: 1/ V. S. V., nar. X. X. XXXX, F. XX, t. č. B. N. M., N. XX, a 2/ P. K., nar. X. X. XXXX, Y. XX, t. č. B. N. M., N. XX, o zaplatenie 10.000 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Okresného súdu Spišská Nová Ves pod sp. zn. 7C/42/2021, o dovolaní žalobcov proti rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 2Co/144/2022 zo dňa 27. júna 2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaným priznáva náhradu trov konania proti žalobcom v celom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves rozsudkom z 11. 4. 2022 č. k. 7C/42/2021-136 žalovanú 2/ zaviazal zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ sumu 10.000 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 27. 8. 2021 až do zaplatenia (výrok I.) a v prevyšujúcej časti žalobu proti žalovanej 2/ zamietol (výrok II.). Žalobu proti žalovanému 2/ zamietol v celom rozsahu (výrok III.). Žalobcom 1/ a 2/ priznal právo na náhradu trov konania v celom rozsahu voči žalovanej 2/ (výrok IV.) a rozhodol, že žalovaný 1/ nemá právo na náhradu trov konania voči žalobcom 1/ a 2/. (výrok V).

1.1. Rozhodol takto o žalobe, ktorou sa žalobcovia domáhali, aby žalovaní boli spoločne a nerozdielne zaviazaní zaplatiť im sumu 10.000 eur s prísl. titulom nevrátenej pôžičky.

1.2. Na vec súd aplikoval ust. § 657, § 658, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 132 ods. 1, 2, § 150 ods. 1, 2 CSP, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. a po vykonaní dokazovania ustálil, že medzi žalobcami a žalovanou 2/ bola uzavretá ústna zmluva o pôžičke, resp. o poskytnutí sumy vo výške 10.000 eur, ktoré sa žalovaná 2/ zaviazala vrátiť, čo podľa súdu vyplynulo z jej písomného prejavu, keď uviedla: „Ďakujeme za Vašu pomoc, prijme to s tým, že Vám to vrátíme“. Z uvedeného podľa súdu nemožno v žiadnom prípade vyvodiť, že medzi žalobcami a žalovanou 2/ došlo k uzavretiu darovacej

zmluvy, ktorou by suma 10.000 eur bola poskytnutá ako dar pre ňu a pre jej deti. Podľa názoru súdu žalovaná 2/ pre svoje tvrdenie o poskytnutí daru žalobcami neunesla dôkazné bremeno svojho tvrdenia, nepredložila súdu žiadne relevantné dôkazy, resp. prostriedky procesného útoku o tomto tvrdení v zmysle ust. § 150 CSP. Pretože žalobcovia relevantne preukázali, že suma 10.000 eur sa dostala do dispozičného práva žalovanej 2/ prostredníctvom účtu žalovaného 1/, na ktorý ho žalobcovia po oznámení čísla účtu žalovanou 2/ poukázali, súd žalobe vo vzťahu k žalovanej 2/ vyhovel a zaviazal ju vrátiť im pôžičku vo výške 10.000 eur. Zároveň ju súd zaviazal aj na zaplatenie zákonného úroku z omeškania z priznanej istiny vo výške 5 % ročne, lebo žalovaná nepristúpila k zaplateniu dlhu ani po prevzatí platobného rozkazu. V prevyšujúcej časti, teda v časti zákonných úrokov z omeškania odo dňa 22. 6. 2021 do 27. 8. 2021 (prevzatie platobného rozkazu žalovanou 2/) súd žalobu zamietol ako nedôvodnú, nakoľko žalobcom doručovaná predžalobná výzva žalovaným 1/ a 2/ nevošla do ich dispozičnej sféry.

1.3. Pokiaľ ide o žalovaného 1/ súd dospel k záveru, že medzi ním a žalobcami nedošlo k uzavretiu ústnej zmluvy o pôžičke, resp. toto v konaní nebolo preukázané. Žalovaný 1/ vo vzťahu medzi žalobcami a svojou družkou žalovanou 2/ bol len sprostredkovateľom prijatia peňazí, následne použitých na kúpu nehnuteľnosti výlučne v jeho vlastníctve. Súd dôvodil, že pokiaľ mu žalovaná 2/ poskytla uvedenú sumu popísaným spôsobom, ide o vzťah či už daru alebo pôžičky medzi ňou a jej druhom (žalovaným 1/ v tomto konaní), ale nie o vzťah darovania medzi žalobcami a žalovaným 1/. V tomto smere súd nepresvedčil ani dôkaz, predložený žalobkyňou, spočívajúci v zápise v jej zošite „Pôžička Mirovi ...“. Podľa súdu išlo o zápis prevedený žalobkyňou bez vedomia žalovaného 1/, tento nemal odkiaľ vedieť, že pôžička mala byť alebo bola poskytnutá aj jemu. Navyše, ak by súd uveril doslovnému výkladu tohto zápisu, išlo by o pôžičku poskytnutú len žalovanému 1/, nie aj žalovanej 2/, čo bolo v rozpore s tvrdením oboch strán sporu. Z uvedených dôvodov súd žalobu proti žalovanému 1/ zamietol ako nedôvodnú.

1.4. Žalobcovia mali v konaní voči žalovanej 2/ plný úspech (boli neúspešní len v nepatrnej časti nepriznaných úrokov z omeškania), preto im súd priznal v zmysle § 255 ods. 1 CSP plnú náhradu trov konania voči žalovanej 2/, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Žalovaný 1/ bol v konaní úspešný v celom rozsahu, nepožadoval však od žalobcov náhradu trov konania, preto súd rozhodol, že nemá voči žalobcom právo na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Prešove rozsudkom sp. zn. 2Co/144/2022 zo dňa 27. júna 2023 odmietol odvolanie žalobcov proti výroku I. o povinnosti žalovanej 2/ plniť žalobcom a proti výroku V., ktorým žalovanému 1/ nebola priznaná náhrada trov konania (výrok I.), potvrdil rozsudok vo výroku II., III. a IV (výrok II.) a .vyslovil, že stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva (výrok III.).

2.1. S poukazom na § 359 CSP odmietol odvolanie žalobcov proti výroku I. napadnutého rozsudku, teda v časti, v ktorej boli úspešní a bolo im priznané plnenie zo strany žalovanej 2/ a proti výroku V., ktorým nebolo rozhodnuté v ich neprospech.

2.2. Odvolací súd skonštatoval, že po preskúmaní napadnutého rozsudku a predchádzajúceho procesného postupu súdu prvej inštancie v rozsahu odvolacích námietok (§ 379 ods. 1, § 380 ods. 1, 2 CSP) odvolací súd dospel k záveru, že uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú preukázané a rozhodnutie súdu prvej inštancie je zákonné a vecne správne.

2.3. Na zdôraznenie vecnej správnosti preskúmaného rozhodnutia uviedol, že žalobcovia sa svojím správaním a konaním dostali sami do dôkaznej núdze, keď nedodrжали základnú opatrnosť spočívajúcu v spísaní zmluvy o pôžičke, z ktorej by bol nesporne zrejмый nielen účel poskytnutých finančných prostriedkov, ale aj to, kto je druhou zmluvnou stranou, teda konkrétne komu poskytujú finančné prostriedky. Zdôraznil, že nebolo sporné, že žalobcovia, presnejšie podľa dokladu M. A. P.B., žalobca 1/ vložil v hotovosti dňa 14. 4. 2020 sumu 10.000 eur na konkrétne číslo účtu, patriace žalovanému 1/ bez uvedenia dôvodu vkladu. Takisto nebolo sporné, že žalovaná 2/ pred vkladom tejto sumy žalobcom na účet žalovaného 1/ bola so žalobcami v kontakte a rozprávala sa s nimi aj pokiaľ ide o samotnú sumu aj o spôsobe jej ďalšieho použitia. Z výsledkov dokazovania vo veci však podľa názoru odvolacieho súdu jednoznačne a nesporne nevyplyva, že by pred týmto vkladom v hotovosti okrem žalovanej 2/, bol aj žalovaný 1/ v kontakte so žalobcami v súvislosti s poskytnutím uvedenej sumy ako pôžičky na kúpu domu. Nedošlo teda k naplneniu dôkaznej povinnosti žalobcov o tom, že zmluvu (ústnu) o pôžičke peňazí uzavreli aj so žalovaným 1/. Zo skutočnosti, že suma 10.000 eur bola vložená na účet žalovaného 1/ nemožno dospieť k takémuto záveru, lebo účet žalovaného 1/ bol len platobným miestom, na ktoré

žalobcovia poskytli peniaze žalovanej 2/. Táto nepoprela, že zo strany žalobcov jej bola poskytnutá predmetná finančná suma, popierala však účel jej poskytnutia, tvrdiac že išlo o darovanie, a takisto aj to, že bola poskytnutá aj žalovanému 2/. Žalobcom sa predloženou komunikáciou z mobilného telefónu nepodarilo preukázať, že peniaze požičali aj žalovanému 1/. Text sms správ nie je dostatočným dôkazom toho, že žalovaný 1/ nielenže vedel o pôžičke, ale najmä o tom, že bola poskytnutá aj jemu a je si vedomý, že je z nej dlžníkom. Napriek tomu, ako konverzáciu žalovanej 1/ cez mobilný telefón pochopili a vyložili žalobcovia, ich výklad správ žalovanej 2/ (použitie množného čísla a mena žalovaného 1/) nevedie k tomu, že automaticky je z dlhu zaviazaný aj žalovaný 1/. Pokiaľ žalobcovia z tejto konverzácie mali za to, že uzavreli aj so žalovaným 1/ ústnu zmluvu o pôžičke, ide len o ich domnienky, v konaní nepreukázané. Suma 10.000 eur bola žalobcami poskytnutá žalovanej 1/, disponovať s nimi mohla ona a pokiaľ ich použila tak, že ich poskytla žalovanému 2/ do sumy potrebnej na kúpu rodinného domu, neznamená to vznik povinnosti žalovaného 1/ vrátiť žalobcom sumu poskytnutú žalovanej 1/. Samotní žalobcovia vypovedali, že o peniaze ich požiadala žalovaná 1/ a oni jej vyhovel, nie je preto preukázané, že peniaze boli požičané oboj žalovaným.

2.4. V súvislosti s úrokmi z omeškania odvolací súd skonštatoval, že nebolo v konaní preukázané, že medzi stranami malo dôjsť k dohode o čase vrátenia požičanej sumy na deň nast'ahovania žalovaných do rodinného domu. Žalovaným predžalobná výzva žalobcov na vrátenie pôžičky z 28. 5. 2021 nebola doručená. Prvýkrát sa preto žalovaná 2/ o svojej povinnosti plniť dozvedela až po doručení platobného rozkazu dňa 27. 8. 2021, od ktorého dňa žalobcom priznal zákonný úrok z omeškania a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania správne žalobu zamietol.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podali dovolanie žalobcovia, prípustnosť ktorého odôvodnili poukazom na § 420 písm. f) a § 421 ods. písm. b) CSP. Mali za to, že odmietnutím odvolania proti výroku I. prvostupňového rozsudku im bol odňatý prístup k súdu, pretože nie je pravda, že boli v tomto výroku plne úspešní. Voči žalovanej 2/ im neboli priznané úroky z omeškania v plnom rozsahu ako žiadali žalobou a žaloba voči žalovanému 1/ bola úplne zamietnutá, hoci žiadali oboch žalovaných zaviazat spoločne a nerozdielne.

3.1. Záver súdov oboch nižších stupňov o tom, že nepreukázali uzavretie ústnej dohody o pôžičke so žalovaným 1/ považovali za arbitrárny, nemajúci oporu vo vykonanom dokazovaní. Trvali na tom, že jasne preukázali, že žalovaná 2/ komunikovala so žalovaným 1/ a následne v rámci konverzácie s nimi prejavovala spoločnú vôľu oboch žalovaných požičať si finančné prostriedky na kúpu nehnuteľnosti. Mali za to, že súdy nesprávne vyhodnotili účelovú výpoveď žalovaného 1/, pretože odporuje základným princípom logiky.

3.2. Mali za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu závisí od vyriešenia právnych otázok, ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené, a to: 1/ V prípade ústne uzavretej zmluvy o pôžičke, je za preukázanie konsenzu s uzatvorením tejto zmluvy možné považovať odovzdanie zo strany veriteľa a s ním korelujúce prijatie a použitie predmetu pôžičky vo svoj výlučný prospech zo strany dlžníka? 2/ Je v prípade žiadosti o zaslanie peňazí, ako predmetu pôžičky, na účet tretej osoby, potrebné zo strany dlžníka uviesť, že daný účet, na ktorý má byť predmet pôžičky odovzdaný, má byť chápaný len ako platobné miesto, a nie ako účet príjemateľa pôžičky?

4. K dovolaniu dovolateľov sa vyjadrila žalovaná 2/, ktorá navrhla dovolanie zamietnuť ako nedôvodné.

5. Dovolatelia v reakcii na vyjadrenie žalovanej 2/ k ich dovolaniu už len opakovali svoje argumenty uvedené v dovolaní.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP

7. Žalobcovia v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP v podstatnom namietali nedostatok dôvodov (neprekúmateľnosť), ktorá zmätočnosť podľa ich názoru spočívala v jeho

arbitrárnosti a v tom, že sa odvolací súd riadne nevysporiadal so všetkými skutočnosťami vyplývajúcimi z predložených dôkazných prostriedkov a nedostatky dôkazných prostriedkov ignoroval, že odvolací súd nesprávne vyhodnotil dôkazy alebo sa s nimi nevysporiadal.

8. Dovolací súd poznamenáva, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom súde nemá možnosť vykonávať dokazovanie. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Inými slovami, na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú teda povolané súdy prvej inštancie a druhej inštancie ako skutkové súdy, a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd, a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod) a či konajúci súdmi prijaté závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces, čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd uvádza, že tieto vady v prejednávanej veci nezistil.

9. K tvrdeniu dovolateľov, že je rozhodnutie odvolacieho súdu arbitrárne, a odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami vyplývajúcimi z predložených dôkazných prostriedkov a ich nedostatky v rozhodnutí ignoroval dovolací súd uvádza, že dovolaním napadnuté rozhodnutie obsahuje výsledky vykonaného dokazovania, obsah podaného odvolania, vyjadrenie k nemu, ako aj právne predpisy, z ktorých odvolací súd vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Odvolací súd v bodoch 25-26 primerane dostatočným spôsobom uviedol skutkovú a právnu argumentáciu, a v bode 18 odkázal na rozhodnutie súdu prvej inštancie, s ktorým sa odvolací súd plne stotožnil. Odvolacím súdom vyslovené závery tak nemožno považovať za svojvoľné, či celkom zjavne neodôvodnené. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. V prípade ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolatelia preto nedôvodne argumentovali, že je rozhodnutie odvolacieho súdu neodôvodnené (nepreskúmateľné). Za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

10. Vo vzťahu k prípustnosti dovolacieho dôvodu vyplývajúceho z § 420 písm. f) CSP dovolatelia namietali, nesprávne odmietnutia ich odvolania proti výroku I. súdu prvej inštancie. Argumentovali, že voči žalovanej 1/ boli neúspešní v časti úrokov z omeškania.

11. Dovolací súd nepovažuje ani túto námietku za dôvodnú. Právo na podanie odvolania sa priznáva strane. Stranami sú žalobca a žalovaný. Právo podať odvolanie priznáva strane len v tom prípade, ak bolo rozhodnutie vydané v jej neprospech. Kedy je rozhodnutie vydané v neprospech strany, je už ponechané na výklad orgánov aplikujúcich právo. Rozhodujúcim meradlom pri posudzovaní, či sa rozhodlo v neprospech žalobcu, bude porovnanie petitu posledného procesného úkonu urobeného žalobcom v priebehu konania na súde prvej inštancie, s výrokom rozhodnutia súdu prvej inštancie.

12. V danej veci výroková časť rozsudku okresného súdu pozostáva z viacerých výrokov, ktoré na seba logicky nadväzujú. Prvý výrok obsahuje istinu s príslušenstvom, ktorú má povinnosť zaplatiť žalovaná 1/ žalobcom. V tomto výroku boli teda žalobcovia plne úspešní, preto neboli oprávnení podať proti nemu

odvolanie. Zvyšok úrokov z omeškania, ktorú uplatnili žalobou, bola voči žalovanej zamietnutá výrokom II. a celý uplatnený nárok žalobcov voči žalovanému 1/ bol zamietnutý výrokom III, ktoré výroky už na základe prípustného odvolania odvolací súd preskúmal a rozhodol o nich výrokom II svojho rozsudku. Dovolací súd konštatuje, že postup odvolacieho súdu bol súladný s § 359 a § 386 písm. b) CSP.

13. Dovolací súd z dôvodov vyššie uvedených vadu podľa § 420 písm. f) CSP nezistil.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. b) CSP

14. Dovolatelia vyvodili prípustnosť podaného dovolania i z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

15. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine alebo iného predpisu považovaného za súčasť tzv. hmotného práva), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť pritom o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napádané dovolaním (ktoré by pri inom riešení otázky vyznelo inak). Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom). Pre posúdenie, či ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a pre posúdenie prípustnosti dovolania nie je pritom rozhodujúci subjektívny názor strany sporu/účastníka konania, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale významný je výlučne záver dovolacieho súdu rozhodujúceho o jej dovolaní.

16. Dovolatelia za takú otázku považujú otázku, či v prípade ústne uzavretej zmluvy o pôžičke, je za preukázanie konsenzu s uzatvorením tejto zmluvy možné považovať odovzdanie zo strany veriteľa a s ním korelujúce prijatie a použitie predmetu pôžičky vo svoj výlučný prospech zo strany dlžníka?

17. Odvolací súd v bode 23 interpretujúc ustanovenie § 657 OZ upravujúcej zmluvu o pôžičke uviedol, že zmluva o pôžičke má reálny konsenzuálny charakter. Vznik právneho vzťahu z pôžičky predpokladá nielen zmluvné dojednanie strán, ale aj skutočné odovzdanie predmetu pôžičky, a to buď odovzdaním peňazí alebo bezhotovostným prevodom dohodnutej sumy na účet dlžníka, alebo podľa dohody zmluvných strán na dlžníkom označený účet tretej osoby. Veriteľ, ktorý sa súdne domáha voči dlžníkovi vrátenia požičaných peňazí musí teda v intenciách ust. § 657 OZ splniť dôkaznú povinnosť nielen o tom, že s dlžníkom v určitej dobe uzavrel zmluvu o pôžičke peňazí a že peniaze mu mali byť v dohodnutej dobe vrátené, ale aj o tom, že tieto peniaze dlžníkovi skutočne prenechal. Inak povedané pre vznik zmluvy o pôžičke je potrebné, aby zmluvné strany uzavreli dohodu o vôle poskytnúť a prijať veci určené podľa druhu, najčastejšie peniaze a po dohodnutej dobe tento predmet pôžičky vrátiť. Zmluva o pôžičke je asynalagmatickou zmluvou, čo je dané predovšetkým jej reálnym charakterom. Dlžníkovi vyplýva povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu a veriteľovi vyplýva povinnosť tieto veci prevziať. Povinnosť veriteľa odovzdať predmet pôžičky a povinnosť dlžníka predmet pôžičky prevziať zo zmluvy o pôžičke neplatia, pretože zmluva vznikne až uskutočnením reálneho odovzdania a prijatia. Dlžník a veriteľ teda nie sú navzájom v synalagmatickom postavení. Preto ak došlo len k dohode zmluvných strán o podstatných náležitostiach zmluvy o pôžičke, ale k odovzdaniu predmetu pôžičky nedošlo, nemožno sa s úspechom domáhať, aby veriteľ plnil z titulu zmluvy o pôžičke, pretože zmluva nevznikla (vid napr. 3Cdo/325/2009). Rovnako existenciu pôžičky nepreukazuje samotné odovzdanie peňazí osobne alebo na

účet druhej osoby, bez prejavu vôle zmluvných strán o poskytnutí a prijatí predmetu pôžičky. Odvolací súd teda správne rozhodol.

18. Druhá dovolateľom nastolená otázka bola formulovaná nasledovne: „Je v prípade žiadosti o zaslanie peňazí, ako predmetu pôžičky, na účet tretej osoby, potrebné zo strany dlžníka uviesť, že daný účet, na ktorý má byť predmet pôžičky odovzdaný, má byť chápaný len ako platobné miesto, a nie ako účet prijímateľa pôžičky?“

19. Dovolací súd konštatuje, že takto položená otázka je zameraná na skutkové riešenie konkrétneho prípadu, a preto ako taká nezodpovedá požiadavkám uvedeným v ustanovení § 432 CSP.

20. Riešenie skutkovej otázky je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania vecí, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

21. Vo vzťahu k nemožnosti posúdenia skutkových otázok je potrebné poukázať tiež na to, že dovolací súd je viazaný skutkovým základom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovolací súd v dovolacom konaní nevykonáva dokazovanie, preto ani nemôže prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch oboch inštancií, ani posudzovať správnosť z nich vyvedených skutkových zistení (záverov).

22. V rozsahu dovolateľmi nastolenej dovolacej otázky odvolací súd s odkazom na zistenia súdu prvej inštancie formuloval svoje skutkové zistenia na základe (predovšetkým) vyjadrení sporových strán, ako aj z predložených listinných dokladov. Inak povedané právne významné okolnosti, od ktorých záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 CSP), boli podmienené skutkovým substrátom, ktorého individuálny obsah limitoval aj záver o neexistencii dohody o pôžičke so žalovaným 1/. Preto (aj) odpoveď na dovolaciu otázku formulovanú žalobcami bude vždy závislá od výsledku posúdenia individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach.

23. Ak dovolatelia oponujú záveru odvolacieho súdu o neexistencii dohody o pôžičke so žalovaným 1/ použitím argumentácie, že v prejednávanej veci z logiky veci vyplýva, že žalovaný 1/ vedel, že ide o pôžičku, keď na jeho účet boli poukázané finančné prostriedky, ktoré žiadal na kúpu nehnuteľnosti od žalovanej 2/, ide o argumentáciu založenú na kritike skutkových zistení odvolacieho súdu, ktorý po zhodnotení v konaní vykonaných dôkazov prejav vôle smerujúci k uzavretiu dohody o pôžičke na strane žalovaného 1/ nezistil, čo predstavuje záver súdu skutkovej povahy. Samotná polemika dovolateľov s právnymi závermi odvolacieho súdu, eventuálne spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací rozhodol, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

24. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je vzhľadom na uvedené nedôvodné, a preto ho ako celok zamietol (§ 448 CSP).

25. Úspešným žalovaným súd priznal náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcom v plnom rozsahu. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP). O výške náhrady trov konania žalovaných rozhodne súd prvej inštancie (§ 262

ods. 2 CSP).

26. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.